بسم الله الرحمن الرحيم

Haber-Yorum

Birleşmiş Milletler'in Myanmar'a Karşı İnsani Sorumluluğunu Yerine Getirmekte Başarısız Olması ve İslam Ümmetinin Birliğine Duyulan Acil İhtiyaç

Haber:

Malezya haber ajansı "Bernama" tarafından 16 Kasım 2026 tarihinde yayımlanan bir habere göre, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Antonio Guterres, Filipinler'in başkenti Manila şehrinde, Güneydoğu Asya Uluslar Birliği (ASEAN) ile Birleşmiş Milletler arasındaki son zirvede yaptığı konuşmada Myanmar ülkesindeki insani acıların muazzam boyutlara ulaştığını belirtti.

Guterres, tüm ilgili tarafları sivilleri korumaya, uluslararası hukuka saygı göstermeye ve insani yardımların engelsiz bir şekilde ulaştırılmasını sağlamaya çağırdı ve Birleşmiş Milletler'in ASEAN'ın beş maddelik mutabakatına verdiği desteği yeniden teyit ederek, Myanmar'ın bizzat öncülük edeceği kapsamlı bir siyasi çözüme ulaşılması çağrısında bulundu.

Guterres, ikinci ve son görev süresi 31 Aralık 2026 tarihinde sona erecek olan ve 2017 yılında bu zirveye ilk katılımından bu yana ASEAN ile Birleşmiş Milletler arasındaki iş birliği yönlerinin tanıklık ettiği gelişime ve genişlemeye dikkat çekti.

Yorum:

Antonio Guterres'in bu açıklamaları, küresel insani krizlerin çözümü konusunda giderek daha fazla sorgulanır hale gelen Birleşmiş Milletler'in artan rolü üzerine düşünmek için bir fırsat oluşturmaktadır. Myanmar'daki insani acıları devasa boyutlara ulaştığı şeklinde nitelemesinin yanı sıra sivillerin korunması, uluslararası hukuka saygı gösterilmesi ve insani yardımların ulaştırılmasının kolaylaştırılması çağrısında bulunması, şu temel bir soruyu gündeme getirmektedir: Birleşmiş Milletler'in insani trajedileri önleme ve onlara son verme konusunda fiili olarak başardığı şey nedir?

Nitekim Birleşmiş Milletler Şartı uyarınca, uluslararası barış ve güvenliğin korunması, insan haklarının güçlendirilmesi ve insani krizlerle ilgilenilmesi, örgüt ile üye devletleri arasında paylaşılan temel yükümlülükler arasında yer almaktadır. Birleşmiş Milletler çerçevesi, ciddi ihlallerle başa çıkmak için diplomatik baskılar ve ekonomik yaptırımlardan başlayarak, belirli hukuki şartlar çerçevesinde Güvenlik Konseyi tarafından yetkilendirilen kolektif askerî müdahaleye kadar uzanan bir dizi mekanizma sunmaktadır. Ancak bu mekanizmaların varlığı, mutlaka etkili ve somut adımlara dönüştürülecekleri anlamına gelmemektedir.

Sorun kısmen Birleşmiş Milletler'in kendi siyasi yapısında yatmaktadır. Zira özellikle Güvenlik Konseyi ve veto hakkı (veto) sistemi aracılığıyla büyük

güçlerin hâkimiyeti, uluslararası tepkileri, büyük ölçüde sınırlı sayıdaki nüfuz sahibi devletin stratejik çıkarlarına bağımlı bir hâle getirmiştir. Bunun sonucunda insani müdahale ve uluslararası adalete ilişkin kararlar, çoğu zaman sadece hukuki ve etik değerlendirmelerden değil, aynı zamanda jeopolitik hesaplardan da etkilenmektedir. Bunun ardından insan hakları ve uluslararası koruma ilkeleri, güçlü devletlerin çıkarlarıyla çatıştığında önemli kısıtlamalarla karşı karşıya kalmaktadır.

Bu da çağdaş uluslararası sistemde daha derin bir çelişkiyi yansıtmaktadır. Zira uluslararası sistem, sürekli olarak insan haklarını, özgürlüğü ve eşitliği teşvik etmesine rağmen, bu ilkelerin uygulanması hâlâ seçici ve eşitsizdir. İşgal, zorla yerinden edilme ve sürekli siyasi baskı altında bulunanlar da dâhil olmak üzere zulme uğrayan İslam beldelerinin yaşadığı acılar, uluslararası korumanın en çok ihtiyaç duyan kesimler için nasıl erişilmez kalabildiğini ortaya koymaktadır.

Müslümanlar açısından ise bu koşulların, onları siyasi birliğin ve bağımsızlığın önemini ciddi şekilde yeniden düşünmeye sevk etmesi gerekir. Dolayısıyla uluslararası kurumlara ve Batılı güçlerin öncülük ettiği girişimlere dayanmak, İslam beldelerinin karşı karşıya olduğu siyasi ve insani zorlukları çözmede tek temel olması imkansızdır. Zira siyasi koordinasyonun, ekonomik gücün ve güvenilir askerî kapasitenin güçlendirilmesi, stratejik bağımsızlığın sağlanması için temel unsurlardan sayılmaktadır. Bu kapasitelere sahip olmak, krizlere yönelik kendi cevaplarını şekillendirmesini ve bunları hayata geçirmek için çalışmasını ve uluslararası kurumlarla da daha güçlü ve bağımsız bir konumdan ilişki kurmasını sağlayacaktır.

Birleşmiş Milletler'in bu başarısızlığı, Müslümanların İslam Devleti'nin, yani Raşidi Hilafetin kurulması yoluyla küresel bir siyasi gücün liderliği altında birleşmesinin acil ve zorunlu niteliğini daha da güçlü bir şekilde teyit etmektedir.

Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan

Abdullah Asvar